

Noora Hemminki

Eino Leinon toiminnan seurauksena muodostunut kivikasa – muinaisjäännös vai ei?

Arkeologipäivät järjestettiin 21.–22.11.2019 Lahdessa. Päivien teemana oli tänä vuonna liikkumisen arkeologia ja uusi kulttuuriperintö ja näistä aiheista kuultiin monipuolisia esitelmiä. Mukana oli myös jo perinteeksi muodostunut parhaan opiskelijaesityksen palkinto, jonka sai Uine Kailamäki monitieteisestä tutkimuksestaan kalliomaalausten parissa. Lisäksi oli paneelikeskustelu ja työpajoja arkeologisen aineiston digitalisoitumisesta. Eniten ajatuksia minussa herätti Sami Viljanmaan esitelmä, jossa yhdistyi mainiolla tavalla arkeologipäivien molemmat teemat, liikkuminen ja uusi kulttuuriperintö. Sami puhui Ruijanpolun inventoinnista ja pohti samalla reitin varrelle tehtyjen kivikasojen ongelmallisuutta. Kun nykypäivän liikkuja laittaa kiven merkiksi vanhalle reitille, kajoaako hän muinaisjäännökseen vai noudattaako liikkumiseen liittyviä vanhoja perinteitä? Miten pitäisi toimia: olla iloinen, että perinteet elävät nykyajassakin vai olla huolissaan kohteen tuhoutumisesta ja muokkautumisesta?

Samin esitelmä toi mieleeni ilkeäntoiminnan, jota esiintyi Kangasniemellä Hokan kylässä satakunta vuotta sitten. Runoilija Eino Leino vietti kesäpäiviä Otto Mannisen luona ja kun he eivät runoilleet, he rakensivat isoja kivikasoja Mannisen pihapiiriin, kuulemma tulevien arkeologien kiusaksi. Olisiko tällainen kansallisrunoilijamme tekemä kivikasa jo tänään oikea muinaisjäännös, vai onko se edelleen pelkkä väärennös? Minua alkoi kiinnostaa suuresti Leinon harjoittama röykkiöidenrakennus, sillä kyseinen alue on hyvin kivistä, ja peltoalueilla esiintyy runsaasti korkeita kivikasoja, kyläläiset kutsuvat niitä kiviraunioksi. Niitä ei kuitenkaan ole tehty arkeologien kiusaksi, vaan pellosta nousseet kivet on heitetty isoiksi kasoiksi. Olisikohan todellisuudessa runoilijatkin vain laitettu välillä peltohommiin kiviä heittelemään? Leinon Hokan-vierailun seurauksista Nocturne-runon tunnetuin, mutta minusta hänen rakentamansa kivirauniotkin ansaitisivat osakseen huomiota. Ensi kesänä ajattelin olla sellainen syötin niellyt tulevaisuuden arkeologi ja mennä etsimään näitä kivikasoja!